

Valsts speciālā veselības aprūpes budžeta līdzekļu sadales formula un koeficientu sistēma

I. Vispārīgie jautājumi

1. Valsts speciālā veselības aprūpes budžeta līdzekļu sadales formula un koeficientu sistēma nosaka kārtību, kādā bezpeļņas organizācija valsts akciju sabiedrība "Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūra" novirza slimokasēm līdzekļus, kas paredzēti samaksai par veselības aprūpes pakalpojumiem.

2. Veselības aprūpes resursu sadales formula ir valstī noteikts kritērijs, kas dod iespēju, izmantojot koeficienta sistēmu, kompensēt naudas līdzekļu daudzumu atbilstoši medicīnas pakalpojumu pieprasījumam, kuru nosaka slimokases dalībnieku demogrāfiska struktūra (vecums), sociāli ekonomiskie un epidemioloģiskie apstākļi.

3. Pieņemts, ka 85% no kopējā finansu līdzekļu sadalījuma balstās uz demogrāfiskajiem rādītājiem un 15% — uz sociāli ekonomiskajiem un epidemioloģiskajiem rādītājiem.

4. Pieņemts, ka katra sociāli ekonomiskā un epidemioloģiskā rādītāja īpatsvars svārstās 2–3% robežās.

5. Noteikts, ka datu avotam ir jābūt "Latvijas Statistikas Gada Grāmata" un "Latvijas Demogrāfiskā Gada Grāmata".

II. Veselības aprūpes resursu sadales formula

6. Veselības aprūpes resursu sadales formula:

$$L_R = K_R \cdot L_K / K_{Kopā}$$

6.1. rādītāji:

6.1.1. L_K — naudas līdzekļu daudzums kopā;

6.1.1. L_R — naudas līdzekļu daudzums reģionā;

6.1.3. $K_{Kopā}$ — izsvērtais apjoms kopā;

6.1.4. K_R — izsvērtais apjoms reģionā.

6.2. izsvērtais apjoms reģionā — $K_R = KPD_R \cdot KSR_{(katrā\ reģionā)}$

III. Demogrāfisko rādītāju ietekme uz resursu sadali un koeficientu aprēķināšanas kārtība

7. Demogrāfisko rādītāju ietekme uz resursu sadali:

$$KPD_R = S_1 \cdot KI_1 + S_2 \cdot KI_2 + S_3 \cdot KI_3 + S_4 \cdot KI_4 + S_5 \cdot KI_5.$$

7.1. demogrāfiskie rādītāji:

7.1.1. vecuma grupas:

7.1.1.1. S_1 — slimokases dalībnieku skaits — no 0 līdz 4 gadiem;

7.1.1.2. S_2 — slimokases dalībnieku skaits — no 5 līdz 19 gadiem;

7.1.1.3. S_3 — slimokases dalībnieku skaits — no 20 līdz 49 gadiem;

7.1.1.4. S_4 — slimokases dalībnieku skaits — no 50 līdz 69 gadiem;

7.1.1.5. S_5 — slimokases dalībnieku skaits — no 70 un vairāk gadiem;

7.1.1.6. S_K — slimokases dalībnieku skaits kopā;

7.1.1.7. S_R — slimokases dalībnieku skaits attiecīgajā reģionā.

7.1.2. veselības aprūpes stacionāra pakalpojumu izmantošanas koeficients vecuma grupās:

7.1.2.1. $KS_1(1,15)$ — stacionāra pakalpojumu izmantošanas koeficients no 0 līdz 4 gadiem;

7.1.2.2. $KS_2(0,68)$ — stacionāra pakalpojumu izmantošanas koeficients no 5 līdz 19 gadiem;

7.1.2.3. $KS_3(0,83)$ — stacionāra pakalpojumu izmantošanas koeficients no 20 līdz 49 gadiem;

7.1.2.4. $KS_4(1,20)$ — stacionāra pakalpojumu izmantošanas koeficients no 50 līdz 69 gadiem;

7.1.2.5. $KS_5(1,82)$ — stacionāra pakalpojumu izmantošanas koeficients no 70 un vairāk gadiem;

7.1.2.6. $KS_K(1,00)$ — stacionāra pakalpojumu izmantošanas koeficients kopā.

7.1.3. veselības aprūpes ambulatoro apmeklējumu izmantošanas koeficients vecuma grupās:

7.1.3.1. $KA_1(2,02)$ — ambulatoro apmeklējumu izmantošanas koeficients no 0 līdz 4 gadiem;

7.1.3.2. $KA_2(1,24)$ — ambulatoro apmeklējumu izmantošanas koeficients no 5 līdz 19 gadiem;

7.1.3.3. $KA_3(0,77)$ — ambulatoro apmeklējumu izmantošanas koeficients no 20 līdz 49 gadiem;

7.1.3.4. $KA_4(0,88)$ — ambulatoro apmeklējumu izmantošanas koeficients no 50 līdz 69 gadiem;

7.1.3.5. $KA_5(1,18)$ — ambulatoro apmeklējumu izmantošanas koeficients no 70 un vairāk gadiem;

7.1.3.6. $KA_K(1,00)$ — ambulatoro apmeklējumu izmantošanas koeficients kopā.

7.1.4. veselības aprūpes pakalpojumu izmantošanas koeficients vecuma grupās:

7.1.4.1. $KP_1(4,31)$ — pakalpojumu izmantošanas koeficients no 0 līdz 4 gadiem;

7.1.4.2. $KP_2(2,61)$ — pakalpojumu izmantošanas koeficients no 5 līdz 19 gadiem;

- 7.1.4.3. $KP_3(2,44)$ — pakalpojumu izmantošanas koeficients no 20 līdz 49 gadiem;
 7.1.4.4. $KP_4(3,28)$ — pakalpojumu izmantošanas koeficients no 50 līdz 69 gadiem;
 7.1.4.5. $KP_5(4,82)$ — pakalpojumu izmantošanas koeficients no 70 un vairāk gadiem;
 7.1.4.6. KP_{min} — šīs grupas minimālais koeficients (2,44).

7.1.5. veselības aprūpes pakalpojumu izmantošanas izvērstais koeficients:

- 7.1.5.1. $KI_1(1,8)$ — pakalpojumu izvērstais koeficients no 0 līdz 4 gadiem;
 7.1.5.2. $KI_2(1,1)$ — pakalpojumu izvērstais koeficients no 5 līdz 19 gadiem;
 7.1.5.3. $KI_3(1)$ — pakalpojumu izvērstais koeficients no 20 līdz 49 gadiem;
 7.1.5.4. $KI_4(1,3)$ — pakalpojumu izvērstais koeficients no 50 līdz 69 gadiem;
 7.1.5.5. $KI_5(2,0)$ — pakalpojumu izvērstais koeficients no 70 un vairāk gadiem.

7.1.6. pakalpojumu apjoms, ņemot vērā demogrāfiskos rādītājus:

- 7.1.6.1. KPD_K — pakalpojumu apjoms vecuma grupās;
 7.1.6.2. KPD_R — pakalpojumu apjoms vecuma grupās attiecīgajā reģionā.

7.2. Koeficientu aprēķināšanas kārtība

Pakalpojumu izsvērtais koeficients:

$$KI_1 = KP_1 / KP_{min.}$$

$$KI_2 = KP_2 / KP_{min.}$$

$$KI_3 = KP_3 / KP_{min.}$$

$$KI_4 = KP_4 / KP_{min.}$$

$$KI_5 = KP_5 / KP_{min.}$$

7.2.1. pakalpojumu izmantošanas koeficients:

$$KP_1 = KS_1 * 2 + KA_1 * 1$$

$$KP_2 = KS_2 * 2 + KA_2 * 1$$

$$KP_3 = KS_3 * 2 + KA_3 * 1$$

$$KP_4 = KS_4 * 2 + KA_4 * 1$$

$$KP_5 = KS_5 * 2 + KA_5 * 1$$

Pieņemts, ka pakalpojumu apjomā, kas sastāda 3 vienības, 2 vienības ir gadījumu skaita svārs stacionāra un 1 vienība ir gadījumu skaita svārs ambulatora aprūpe;

7.2.2. ambulatoro apmeklējumu izmantošanas koeficients:

- KA_1 =(apmeklējumu skaits: iedzīvotāju skaits *1): (apmeklējumu skaits kopā : iedzīvotāju skaits kopā);
 KA_2 =(apmeklējumu skaits: iedzīvotāju skaits *1): (apmeklējumu skaits kopā : iedzīvotāju skaits kopā);
 KA_3 =(apmeklējumu skaits: iedzīvotāju skaits *1): (apmeklējumu skaits kopā : iedzīvotāju skaits kopā);
 KA_4 =(apmeklējumu skaits: iedzīvotāju skaits *1): (apmeklējumu skaits kopā : iedzīvotāju skaits kopā);
 KA_5 =(apmeklējumu skaits: iedzīvotāju skaits *1): (apmeklējumu skaits kopā : iedzīvotāju skaits kopā).

7.2.3. stacionāra pakalpojumu izmantošanas koeficients:

- KS_1 =(hospitalizācijas skaits: S_1 *1): (hospitalizācijas skaits kopā : S_K);
 KS_2 =(hospitalizācijas skaits: S_2 *1): (hospitalizācijas skaits kopā : S_K);
 KS_3 =(hospitalizācijas skaits: S_3 *1): (hospitalizācijas skaits kopā : S_K);
 KS_4 =(hospitalizācijas skaits: S_4 *1): (hospitalizācijas skaits kopā : S_K);
 KS_5 =(hospitalizācijas skaits: S_5 *1): (hospitalizācijas skaits kopā : S_K).

IV. Sociāli ekonomisko un epidemioloģisko rādītāju ietekme uz resursu sadali un koeficientu aprēķināšanas kārtība

8. Sociāli ekonomisko un epidemioloģisko rādītāju ietekme uz resursu sadali:

$$KSR_{(katrā reģionā)} = K_{bezdarbs} * K_{blīvums} * K_{pilsētas} * K_{mirstība} * K_{dzīvīg} * K_{zīdaiņu mirstība}$$

8.1. Sociāli ekonomiskie un epidemioloģiskie rādītāji:

8.1.1. bezdarbs:

- 8.1.1.1. K_b — bezdarba aprēķina algoritms;
 8.1.1.2. K_{bn} — bezdarba izsvērtais normatīvs;
 8.1.1.3. K_{br} — reģionā reģistrētais bezdarba līmenis (%);
 8.1.1.4. $K_{bmin.}$ — bezdarba minimālais līmenis (%);
 8.1.1.5. K_{bL} — Latvijā reģistrētais bezdarba līmenis (%);

8.1.2. iedzīvotāju blīvums lauku reģionos:

- 8.1.2.1. K_{bl} — lauku apdzīvotības blīvuma aprēķina algoritms;
 8.1.2.2. K_{bln} — lauku apdzīvotības blīvuma izsvērtais normatīvs;

- 8.1.2.3. K_{blR} — lauku apdzīvotības blīvums reģionā;
 8.1.2.4. $K_{blmaks.}$ — maksimālais lauku apdzīvotības blīvums;
 8.1.2.5. K_{blL} — vidējais lauku apdzīvotības blīvums Latvijā;

8.1.3. pilsētas ar 50 000–150 000 iedzīvotājiem:

- 8.1.3.1. $K_{pilsētas}$ — pilsētas iedzīvotāju aprēķina algoritms;
 8.1.3.2. $K_{pilsētas\ normatīvs}$ — pilsētas iedzīvotāju izsvērtais normatīvs;
 8.1.3.3. $K_{pilsētas} = 0,01$ — katrā pilsētā ar 50 000–150 000 iedzīvotājiem;
 8.1.3.4. $K_{pilsētas} = 0,08$ — galvaspilsētā;
 8.1.3.5. $K_{pilsētas\ Latgale} = 0,02$;
 8.1.3.6. $K_{pilsētas\ Viduslatvija} = 0,02$;
 8.1.3.7. $K_{pilsētas\ Kurzeme} = 0,01$.

8.1.4. mirstība:

- 8.1.4.1. $K_{mirstība}$ — mirstības aprēķina algoritms;
 8.1.4.2. $K_{mirstība\ normatīvs}$ — mirstības izsvērtais normatīvs;
 8.1.4.3. $K_{mirstība\ reģionos}$ — mirstības rādītājs uz 100 000 iedzīvotāju attiecīgā reģionā;
 8.1.4.4. $K_{mirstība\ min.}$ — minimāla mirstība reģionā;
 8.1.4.5. $K_{mirstības\ Latvijā}$ — vidējais mirstības rādītājs Latvijā;

8.1.5. mirstība un paredzamais dzīves ilgums pēc 65 gadu vecuma:

- 8.1.5.1. $K_{dzīvlg}$ — dzīves ilguma aprēķina algoritms;
 8.1.5.2. $K_{dzīvlg\ normatīvs}$ — dzīves ilguma izsvērtais normatīvs;
 8.1.5.3. $K_{dzīvlg\ reģionos}$ — dzīves ilgums attiecīgā reģionā;
 8.1.5.4. $K_{dzīvlg\ maks.}$ — maksimālais dzīves ilgums;
 8.1.5.5. $K_{dzīvlg\ Latvijā}$ — vidējais dzīves ilgums Latvijā.

8.1.6. zīdaiņu mirstība :

- 8.1.6.1. $K_{zīdaiņu\ mirstība}$ — zīdaiņu mirstības aprēķina algoritms;
 8.1.6.2. $K_{zīdaiņu\ mirstības\ normatīvs}$ — zīdaiņu mirstības reģionā;
 8.1.6.3. $K_{zīdaiņu\ mirstība\ min.}$ — minimāla zīdaiņu mirstība;
 8.1.6.4. $K_{zīdaiņu\ mirstība\ vidēja\ Latvijā}$ — zīdaiņu mirstība Latvijā.

8.1.7. izsvērtie sociāli ekonomiskie un epidemioloģiskie rādītāji — KSR (katrā reģionā) — sociāli ekonomiskā un epidemioloģiskā rādītāju izsvērtais apjoms reģionā;

8.2. koeficientu aprēķināšanas kārtība

8.2.1. bezdarba aprēķina algoritms:

$$K_{bezdarbs} = 1 + K_{normatīvs} * (K_{bezdarbs\ reģ} - K_{min.reģ}): K_{bezdarbs\ Latvijā}$$

Bezdarba izsvērtais normatīvs:

$$K_{bezdarbs\ normatīvs} = 0,02: K_{bezdarbs\ izsvērtais\ vidējais}, \text{ kur}$$

$$K_{bezdarbs\ izsvērtais\ vidējais} = 1/8 * [(K_{bezdarbs\ Latgale} - K_{bezdarbs\ min}): K_{bezdarbs\ vidējais\ Latvijā} + (K_{bezdarbs\ Rīgā} - K_{bezdarbs\ min}): K_{bezdarbs\ vidējais\ Latvijā} + (K_{bezdarbs\ Pierīgā} - K_{bezdarbs\ min}): K_{bezdarbs\ vidējais\ Latvijā} + (K_{bezdarbs\ Viduslatvijā} - K_{bezdarbs\ min}): K_{bezdarbs\ vidējais\ Latvijā} + (K_{bezdarbs\ Ziemeļaustrumos} - K_{bezdarbs\ min}): K_{bezdarbs\ vidējais\ Latvijā} + (K_{bezdarbs\ Kurzēmē} - K_{bezdarbs\ min}): K_{bezdarbs\ vidējais\ Latvijā} + (K_{bezdarbs\ Ziemeļlatgalē} - K_{bezdarbs\ min}): K_{bezdarbs\ vidējais\ Latvijā} + (K_{bezdarbs\ Daugavā} - K_{bezdarbs\ min}): K_{bezdarbs\ vidējais\ Latvijā}];$$

8.2.2. lauku apdzīvotības blīvuma aprēķina algoritms:

$$K_{blvlau} = 1 + K_{normatīvs} * (K_{maks.blvlauk} - K_{blvlauk\ reģ}): K_{blvlauk\ Latvijā}$$

Lauku apdzīvotības blīvuma izsvērtais normatīvs:

$$K_{blvlauk\ normatīvs} = 0,03: K_{blvlauk\ izsvērtais\ vidējais}, \text{ kur}$$

$$K_{blvlauk\ izsvērtais\ vidējais} = 1/8 * [(K_{maks.blvlauk} - K_{blvlauk\ Latgale}): K_{blvlauk\ vidējais\ Latvijā} + (K_{maks.blvlauk} - K_{blvlauk\ Rīgā}): K_{blvlauk\ vidējais\ Latvijā} + (K_{maks.blvlauk} - K_{blvlauk\ Pierīgā}): K_{blvlauk\ vidējais\ Latvijā} + (K_{maks.blvlauk} - K_{blvlauk\ Viduslatvijā}): K_{blvlauk\ vidējais\ Latvijā} + (K_{maks.blvlauk} - K_{blvlauk\ Ziemeļaustrumos}): K_{blvlauk\ vidējais\ Latvijā} + (K_{maks.blvlauk} - K_{blvlauk\ Kurzēmē}): K_{blvlauk\ vidējais\ Latvijā} + (K_{maks.blvlauk} - K_{blvlauk\ Ziemeļlatgalē}): K_{blvlauk\ vidējais\ Latvijā} + (K_{maks.blvlauk} - K_{blvlauk\ Daugavā}): K_{blvlauk\ vidējais\ Latvijā}];$$

$$Pieņemums: K_{blvlau\ Rīgā} = 1$$

8.2.3. pilsētas iedzīvotāju aprēķina algoritms:

$$K_{pilsētas} = K_{normatīvs} * (1 + 0,01 * (katrā\ pilsētā\ ar\ 50\ 000-150\ 000\ iedzīvotājiem))$$

Pilsētas iedzīvotāju izsvērtais normatīvs:

$$K_{pilsētas\ normatīvs} = K_{pilsētas\ izsvērtais\ vidējais}: K_{pilsētas\ ar\ 50\ 000-150\ 000\ iedzīvotājiem}, \text{ kur}$$

$$K_{\text{pilsētas izsvērtais vidējais}} = [(K_{\text{pilsētas ar 50 000–150 000 iedzīvotājiem}} : 4 * 8) - 4]$$

$$K_{\text{pilsētas ar 50 000–150 000 iedzīvotājiem}} = 4,13 = 1,08_{(\text{Rīga})} + 1,02_{(\text{Viduslatvija})} + 1,01_{(\text{Kurzeme})} + 1,02_{(\text{Latgale})};$$

8.2.4. mirstības aprēķina algoritms:

$$K_{\text{mirstība}} = 1 + K_{\text{normatīvs}} * (K_{\text{mirstība reg.}} - K_{\text{min.mirstība}}); K_{\text{mirstība Latvijā}}$$

Mirstības izsvērtais normatīvs:

$$K_{\text{mirstības normatīvs}} = 0,03 : K_{\text{mirstības izsvērtais vidējais}}, \text{ kur}$$

$$K_{\text{mirstības izsvērtais vidējais}} = 1 / 8 * [(K_{\text{mirstība Latgalē}} - K_{\text{mirstība min.}}) : K_{\text{mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{mirstība Rīgā}} - K_{\text{mirstība min.}}) : K_{\text{mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{mirstība Pierīgā}} - K_{\text{mirstība min.}}) : K_{\text{mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{mirstība Viduslatvijā}} - K_{\text{mirstība min.}}) : K_{\text{mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{mirstība Ziemeļaustrumos}} - K_{\text{mirstība min.}}) : K_{\text{mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{mirstība Kurzemē}} - K_{\text{mirstība min.}}) : K_{\text{mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{mirstība Ziemeļlatgalē}} - K_{\text{mirstība min.}}) : K_{\text{mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{mirstība Daugavā}} - K_{\text{mirstība min.}}) : K_{\text{mirstība vidējais Latvijā}}];$$

8.2.5. dzīves ilguma aprēķina algoritms:

$$K_{\text{dzīvlg.}} = 1 + K_{\text{normatīvs}} * (K_{\text{maks.dzīvlg.}} - K_{\text{dzīvlg.reg.}}) : K_{\text{dzīvlg.Latvijā}}$$

Dzīves ilguma izsvērtais normatīvs:

$$K_{\text{dzīvlg normatīvs}} = 0,02 : K_{\text{dzīvlg izsvērtais vidējais}}, \text{ kur}$$

$$K_{\text{dzīvlg izsvērtais vidējais}} = 1 / 8 * [(K_{\text{maks. dzīvlg.}} - K_{\text{dzīvlg. Latgalē}}) : K_{\text{dzīvlg. vidējais Latvijā}} + (K_{\text{maks. dzīvlg.}} - K_{\text{dzīvlg. Rīgā}}) : K_{\text{dzīvlg. vidējais Latvijā}} + (K_{\text{maks. dzīvlg.}} - K_{\text{dzīvlg. Pierīgā}}) : K_{\text{dzīvlg. vidējais Latvijā}} + (K_{\text{maks. dzīvlg.}} - K_{\text{dzīvlg. Viduslatvijā}}) : K_{\text{dzīvlg. vidējais Latvijā}} + (K_{\text{maks. dzīvlg.}} - K_{\text{dzīvlg. Ziemeļaustrumos}}) : K_{\text{dzīvlg. vidējais Latvijā}} + (K_{\text{maks. dzīvlg.}} - K_{\text{dzīvlg. Kurzemē}}) : K_{\text{dzīvlg. vidējais Latvijā}} + (K_{\text{maks. dzīvlg.}} - K_{\text{dzīvlg. Ziemeļlatgalē}}) : K_{\text{dzīvlg. vidējais Latvijā}} + (K_{\text{maks. dzīvlg.}} - K_{\text{dzīvlg. Daugavā}}) : K_{\text{dzīvlg. vidējais Latvijā}}];$$

8.2.6. Zīdaiņu mirstības aprēķina algoritms:

$$K_{\text{zīd.mirst.}} = 1 + K_{\text{normatīvs}} * (K_{\text{zīd.mirst.reg.}} - K_{\text{min.zīd.mirst.}}) : K_{\text{zīd.mirst. Latvijā}}$$

Zīdaiņu mirstības izsvērtais normatīvs:

$$K_{\text{zīdaiņu mirstības normatīvs}} = 0,03 : K_{\text{zīdaiņu mirstības izsvērtais vidējais}}, \text{ kur}$$

$$K_{\text{zīdaiņu mirstības izsvērtais vidējais}} = 1 / 8 * [(K_{\text{zīdaiņu mirstība Latgalē}} - K_{\text{zīdaiņu mirstība min.}}) : K_{\text{zīdaiņu mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{zīdaiņu mirstība Rīgā}} - K_{\text{zīdaiņu mirstība min.}}) : K_{\text{zīdaiņu mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{zīdaiņu mirstība Pierīgā}} - K_{\text{zīdaiņu mirstība min.}}) : K_{\text{zīdaiņu mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{zīdaiņu mirstība Viduslatvijā}} - K_{\text{zīdaiņu mirstība min.}}) : K_{\text{zīdaiņu mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{zīdaiņu mirstība Ziemeļaustrumos}} - K_{\text{zīdaiņu mirstība min.}}) : K_{\text{zīdaiņu mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{zīdaiņu mirstība Kurzemē}} - K_{\text{zīdaiņu mirstība min.}}) : K_{\text{zīdaiņu mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{zīdaiņu mirstība Ziemeļlatgalē}} - K_{\text{zīdaiņu mirstība min.}}) : K_{\text{zīdaiņu mirstība vidējais Latvijā}} + (K_{\text{zīdaiņu mirstība Daugavā}} - K_{\text{zīdaiņu mirstība min.}}) : K_{\text{zīdaiņu mirstība vidējais Latvijā}}];$$

Veselības departamenta direktore *R.Pupele*